

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 3 oktober 2016

Onderwerp: geldigheid burgerinitiatief 'Stop de hobbyjacht Noord-Holland'

Kenmerk: 859698

Bijlagen:

- Aanbiedingsbrief burgerinitiatief "Stop de hobbyjacht"
- Factsheet Jacht
- Burgerinitiatief Stop de hobbyjacht in Noord-Holland
- Voorstel ontwerpbesluit burgerinitiatief
- Verordening burgerinitiatief Noord-Holland 2002
- Ambtelijk technisch-juridische toets op de inhoudelijke vereisten voor het burgerinitiatief
- Externe juridische toets op de inhoudelijke vereisten voor het burgerinitiatief van NautaDutilh

1. Inleiding

Op maandag 29 augustus jl. boden de heer Van Waard en de heer Ziegelaar het burgerinitiatief 'Stop de hobbyjacht Noord-Holland' aan de voorzitter van Provinciale Staten aan, door tussenkomst van de Statengriffier. In de aanbiedingsbrief doen de indieners namens ruim 5000 ondertekenaars het verzoek aan Provinciale Staten van Noord-Holland om het onderwerp 'stop de hobbyjacht' op de agenda van de Staten te zetten. De afgelopen maanden is bij meerdere provincies een soortgelijk burgerinitiatief ingediend.

Conform de Verordening burgerinitiatief Noord-Holland dienen de Staten eerst een besluit te nemen over de geldigheid van het burgerinitiatief. Indien PS vaststellen dat het verzoek geldig is, dan agenderen zij het burgerinitiatiefvoorstel voor de eerstvolgende vergadering van Provinciale Staten.

2. Toelichting op het burgerinitiatief

Het burgerinitiatief 'Stop de hobbyjacht Noord-Holland' vindt zijn oorsprong in de wijziging van de Wet Natuurbescherming, die de rol van de provincies ten aanzien van onder andere het natuurbeleid wijzigt. De verzoekers vragen PS in dit kader "een einde te maken aan jacht-zonder-noodzaak, waarbij vrij bejaagbare diersoorten (houtduif, haas, konijn, fazant en wilde eend) zonder objectief aangetoond maatschappelijk belang worden gedood".

Eén van de bijlagen bij het burgerinitiatief, een voorstel voor een ontwerp-besluit, maakt de intentie van de verzoekers nog concreter. Zij roepen daarin Provinciale Staten op:

- “1. alles te doen wat binnen haar bevoegdheden ligt om de jacht op de vrij bejaagbare diersoorten stop te zetten en bejaagbare en niet-bejaagbare soorten gelijkwaardige bescherming te bieden;
2. binnen haar jurisdictie geen vrijstelling of vergunning te geven voor het zonder noodzaak bejagen van houtduiven, hazen, konijnen, fazanten en wilde eenden;
3. dit beleid als zodanig vast te leggen in de, door de provincie nog vast te stellen, natuurvisie.”

3. Vereisten voor de geldigheid van een burgerinitiatief

De Verordening burgerinitiatief Noord-Holland uit 2002 bepaalt wanneer er sprake is van een geldig verzoek om een onderwerp te agenderen voor inhoudelijke behandeling in de Staten. De verordening bepaalt dat een dergelijk verzoek moet worden begeleid door een lijst met minstens 5.000 handtekeningen van initiatiefgerechtigden die het verzoek ondersteunen. Initiatiefgerechtigden zijn inwoners van Noord-Holland die kiesgerechtigd zijn voor de verkiezingen van Provinciale Staten.

Ook zijn er vormvereisten voor het verzamelen en indienen van handtekeningen. Het presidium heeft op 14 december 2015, als gevolg van een vraag van een burger over de interpretatie van de Verordening burgerinitiatief Noord-Holland, als onderdeel van deze vormvereisten besloten dat ook digitaal verkregen handtekeningen geldig zijn. Een digitaal verkregen handtekening is een gescande of met de muis geschreven handtekening in combinatie met een te verifiëren e-mailadres. Digitaal verkregen handtekeningen moeten voorzien zijn van naam, adres, telefoonnummer en/of e-mailadres en geboortedatum.

Het presidium besloot verder om na afhandeling van een eerstvolgend burgerinitiatief de gebruikte methode en de voorwaarden te evalueren en zo nodig aan te passen.

Naast eisen over de vorm zijn er inhoudelijke eisen om de geldigheid van een burgerinitiatief te bepalen (artikel 4 van de Verordening burgerinitiatief). Een burgerinitiatiefvoorstel mag niet inhouden:

- een onderwerp dat niet behoort tot de bevoegdheid van Provinciale Staten;
- het verzoek om te handelen in strijd met wettelijke termijnen of aangegane verplichtingen van vastgesteld provinciaal beleid;
- een klacht in de zin van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht over een gedraging van het provinciaal bestuur;
- een bezwaar in de zin van hoofdstuk 7 van de Algemene wet bestuurswet tegen een besluit van het provinciaal bestuur, of
- een onderwerp waarover tijdens de statenperiode waarin indiening van het voorstel plaatsvindt door provinciale staten een besluit is genomen;
- een onderwerp betreffende provinciale belastingen en/of leges of;
- een onderwerp dat de persoonlijke levenssfeer betreft.

In 2009 is voor het laatst een burgerinitiatief ingediend in de provincie Noord-Holland. Dat initiatief werd geldig verklaard en inhoudelijk behandeld¹.

4. Behandeling in andere provincies

Soortgelijke, of burgerinitiatiefvoorstellen met exact dezelfde formulering, zijn ingediend bij andere provincies. In Zeeland werd het burgerinitiatief niet ontvankelijk verklaard, een bezwaar tegen dit besluit werd afgewezen. In Limburg werd het burgerinitiatief ontvankelijk verklaard. Provinciale Staten van Limburg hebben na debat besloten alles te doen wat binnen de bevoegdheden van de provincie ligt om de jacht op de vrij bejaagbare diersoorten stop te zetten en bejaagbare en niet-bejaagbare soorten gelijkwaardige bescherming te bieden. Tevens werd besloten binnen haar jurisdictie geen vrijstelling of vergunning te geven voor het zonder noodzaak bejagen van houtduiven, hazen, konijnen, fazanten en wilde eenden en dit beleid als zodanig vast te leggen in de, voor de provincie nog vast te stellen, natuurvisie. In Groningen werd het burgerinitiatief niet ontvankelijk verklaard en in de provincie Overijssel loopt het nog. Ook in Utrecht loopt de discussie nog. Daar wilde de provincie het burgerinitiatief aanvankelijk ongeldig verklaren omdat de oproep die wordt gedaan in het burgerinitiatief niet onder de bevoegdheid van de provincie zou vallen. In de Utrechtse Statencommissie vond men deze juridische uitleg discutabel en de commissie stelde dat er nog te veel onduidelijk is. De commissie wenste behandeling uit te stellen. Daarna werd in Utrecht door het Presidium het burgerinitiatief echter in gewijzigde vorm geagendeerd voor de Statenvergadering van 19 september 2016.

Op landelijk niveau zijn er vragen gesteld over de bevoegdheden van de provincies. De staatssecretaris van EZ heeft zich in een brief d.d. 6 juli uitgesproken over de bevoegdheden van de provincies rondom de jacht. Daarover zijn weer vragen gesteld door de vaste Eerste Kamercommissie aan de staatssecretaris.

5. Geldigheid van de vormvereisten

De griffie heeft de vormvereisten gecontroleerd en daarvoor een toets op de ingeleverde handtekeningenlijsten uitgevoerd. De lijsten bevatten 2209 handtekeningen die digitaal aan de verzoekers zijn aangeboden en 3282 handtekeningen die op papier zijn gezet. In totaal betreft dit 5491 handtekeningen.

¹ Op 15 december 2008 dienden vertegenwoordigers van de Dierenbescherming en Milieudéfensie het burgerinitiatief "Stop veefabrieken in Noord-Holland" in, over onder meer de bouw van een kippenfabriek in Middenmeer. Op 9 februari 2009 besloten PS dat het om een geldig burgerinitiatief ging. Op 16 maart 2009 werd het onderwerp inhoudelijk behandeld door PS, nadat advies van Gedeputeerde Staten was ingewonnen en na behandeling in de vergadering van twee gecombineerde Statencommissies. Uiteindelijk stemden PS in met het voorstel van de commissie ROG, namelijk om "een afgewogen standpunt over de ruimtelijke ontwikkeling van de intensieve veehouderij te vormen in het kader van de Structuurvisie Noord-Holland eind 2009".

Alle met de hand getekende handtekeningen zijn door de griffie op volledigheid en juistheid van gegevens gecontroleerd. Daarnaast is er een steekproef uitgevoerd op gedeeltelijk ingevulde adressen, waar het adres wel vermeld stond maar de woonplaats niet. Bij deze controle op de fysiek ingediende steunbetuigingen zijn 281 ongeldigheden geconstateerd. Het gaat daarbij om burgers die niet in de provincie Noord-Holland woonachtig blijken of waarvan het adres ontbreekt, burgers die jonger zijn dan 18 jaar of bij wie de geboortedatum niet is ingevuld, en het ontbreken van handtekeningen.

Voor de toets op de digitale handtekeningen is steekproefsgewijs een mail verzonden naar 100 invullers met daarin een aantal vragen gericht op het valideren van gegevens. Hierop hebben op het moment van schrijven 30 personen gereageerd, allen met een positief antwoord. Bij deze digitale handtekeningen is vervolgens nog steekproefsgewijs een aantal mensen gebeld, wederom met positief resultaat.

De griffie concludeert op basis van deze toets dat het burgerinitiatief door voldoende burgers, namelijk 5210, wordt ondersteund. Ook aan andere vormvereisten, beschreven in de verordening, is voldaan.

6. Geldigheid van de inhoudelijke vereisten

Op verzoek van de griffie is ambtelijk een technisch-juridische toets op de inhoudelijke vereisten voor een burgerinitiatief uitgevoerd. In de bijlage treft u het ambtelijk advies aan.

Omdat er bij andere provincies verwarring is ontstaan over de bevoegdheden van de provincie m.b.t. de hobbyjacht, is op verzoek van de voorzitter van Provinciale Staten nog een externe juridische toets uitgevoerd. In de bijlage treft u het externe juridische advies aan.

Op basis van de adviezen en de bij de andere provincies ingewonnen informatie over behandeling en besluitvorming aldaar zijn vervolgens twee varianten voor behandeling aan het Presidium van Noord-Holland voorgelegd.

De eerste variant was om het verzoek op grond van artikel 4, aanhef juncto sub a, van de Verordening burgerinitiatief Noord-Holland af te wijzen; het verzoek ziet op een onderwerp dat niet behoort tot de bevoegdheid van Provinciale Staten. Dit voorstel is gebaseerd op de ambtelijke en externe juridische adviezen. Uit de analyse blijkt dat het openen of sluiten van de jacht op diersoorten geen bevoegdheid van de provincie is, maar van de minister. Daarmee voldoet het verzoek niet aan de inhoudelijke eisen van de Verordening burgerinitiatief Noord-Holland. En het op de agenda plaatsen van het onderwerp kan verkeerde verwachtingen wekken. In plaats van het agenderen van het onderwerp zouden de verzoekers wel kunnen worden uitgenodigd voor een inhoudelijk gesprek met de betrokken beleidsambtenaren.

Zoals ook in het ambtelijk juridische advies aangegeven, staat het Provinciale Staten echter vrij om het onderwerp toch op de agenda te plaatsen, om zo te onderzoeken of zij eventueel andere mogelijkheden (buiten de formele bevoegdheden om) zien en willen inzetten. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een lobby of het schrijven van een brief aan de Minister. Uit het juridische advies blijkt ook dat er mogelijkheden zijn voor GS om bij extreme

weersomstandigheden de jacht tijdelijk te sluiten. Deze tweede variant die aan het Presidium is voorgelegd, luidde dan ook om het burgerinitiatief *gedeeltelijk* geldig te verklaren. In de verschillende provincies is er verschillend omgegaan met hetzelfde of een vergelijkbaar burgerinitiatief. In Limburg heeft men na debat over het burgerinitiatief het besluit genomen alles te doen wat binnen de bevoegdheden van de provincie ligt om de jacht op de vrij bejaagbare diersoorten stop te zetten en bejaagbare en niet-bejaagbare soorten gelijkwaardige bescherming te bieden. In Utrecht leidde de discussie over de bevoegdheden van de provincie tot verwarring. Dit alles maakt duidelijk dat de discussie over de geldigheidsvraag meerdere kanten kent.

Het presidium heeft in meerderheid besloten aan Provinciale Staten te adviseren het burgerinitiatief 'Stop de hobbyjacht Noord-Holland' gedeeltelijk geldig te verklaren (de tweede variant) en het burgerinitiatief te agenderen voor behandeling in de eerstvolgende vergadering van de commissie Natuur, Landbouw & Milieu en vervolgens voor de Statenvergadering van 7 november 2016.

6. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Provinciale Staten van Noord-Holland,

J.W. Remkes, voorzitter

J.R. Loggen, griffier presidium

Ontwerpbesluit

Nr. 60

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelet op de Verordening burgerinitiatief Noord-Holland ;

gelezen het ambtelijk technisch-juridische advies;

gelezen het externe juridische advies;

gehoord het advies van het presidium;

besluiten:

het burgerinitiatief 'Stop de hobbyjacht Noord-Holland' gedeeltelijk geldig te verklaren en te agenderen voor behandeling in de eerstvolgende vergadering van de commissie Natuur, Landbouw & Milieu en vervolgens voor de Statenvergadering van 7 november 2016.

Haarlem, 3 oktober 2016

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier